

ཨ་མདོའི་བླ་བྱ་དང་སྒྲིག་པོ་རིང་སྐད་འགའི་དབྱངས་ཀྱི་འགྱུར་བས་

དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་ཚུལ་སྒྲུབ་པ།

ཀུན་སྐུ་ཞིང་ཆེན་ཀུན་སྟོན་པོ་དེ་གསུང་རང་སྟོང་ཁུལ་གྱི་བསང་ཆུ་རྒྱུ་དང་། ལྷ་ཆུ་རྒྱུ་དང་། ཅོ་ནེ་རྒྱུ་དང་། གཙུག་གྲོང་ཁྱེར་བཅས་ཀྱི་འདྲེས་མཚམས་སུ་གནས་པའི་འཕོ་ར་དང་། ཨ་མཚན་དམེ་ཤུལ། ཨ་ལ། རྒྱལ་མོ་དགོན། སྤ་དམར། གཙུག་སྐོག་མཚན་ཆོ་ཤག་དང་སྤེད་འཛིན་ཤང་ཁ་ཤས་ཀྱི་སྐད་ལ་ཐུན་མོང་གི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ནའང་། དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཕྱོགས་སྒྲིམ་བྱས་ནས་དབྱེད་པ་ཞིབ་རྒྱས་གནང་བ་ད་ལྟ་མ་མཐོང་། སྤྱིར་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཨ་མ་སྐད་ལ་རིང་འབྲེག་བར་གསུམ་ཞེས་དབྱེ་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་། ས་ཆ་འདི་དག་གི་སྐད་གདངས་སྐོར་ཞིག་ཨ་མ་སྐད་བྱིངས་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་ས་མང་བོ་ཞིག་མཆིས། དཔེར་ན། གསལ་བྱེད་ཉ་ཡིག་གི་སྤྱི་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཡར་སྔོན་གྱི་ཆེས་གནའ་པོའི་སྐད་གདངས་བཞིན་ན་na^①ཞེས་འབྱེན་པ་དང་། ཨི་ལྷན་དང་ཨི་ལྷན་ང་མཐའ་ཅན་གྱི་སྤྱི་ནི། ད་ལྟའི་ཨ་མ་སྐད་སྤྱི་དང་མི་འདྲ་བར་ཁམས་སྐད་ལ་ཉེ་བ་སྟགས་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མེན་པ་མང་བོ་ཞིག་མཆིས། སྐད་བརྗེ་རིག་པ་བ་དག་གིས་ཡུལ་འདིའི་སྐད་ལ་དབྱེད་པ་ཞིབ་ཏུ་གནང་སྟབས་ཆོ་བོད་སྐད་ཞིབ་འཇུག་གི་ཁ་སྐོང་དུ་འགྱུར་བྱེད་པ་མ་ཟད། དྲགས་གཞི་ཁ་ཅིག་སེལ་བྱེད་དུ་འདྲུང་སྟབས་ཐར་སྟེ། འདིར་ཕན་གྱིས་ཨ་མ་སྐད་བྱེད་བྲག་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བརྗེ་སྔོན་ཚུལ་ལས། དབྱངས་ཀྱི་འགྱུར་བས་ཐ་སྐད་དང་ནམ་དབྱེའི་དོན་མི་མཐུན་པ་སྟོན་ཚུལ་འགའ། ཟུར་དུ་བཏོན་ནས་དབྱེད་གཞིར་འབྱུལ་འདོད་པས་མཁྱེན་ལྡན་དག་གིས་བསྟོ་སྒྲིབ་མཚུབ་སྟོན་གནང་བར་ཁྱེ།

དཀར་པོ། དབྱངས་ཀྱི་འགྱུར་བས་ནམ་དབྱེའི་དོན་མི་མཐུན་པ་སྟོན་ཚུལ།

ནམ་དབྱེ་ཞེས་པ་ནི། མིང་ནམས་ཆོག་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་ཆོ། ཆོག་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་བའི་མིང་སོ་སོའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཆོག་གི་བསྟན་དོན་དེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ནམ་བཞག་ཅིག་རེད།^② ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནམ་དབྱེའི་རྒྱུ་ནམ་ཕྱད་ཁྱད་པར་ཅན་འབྲེལ་སྤྱི་དང་། བྱེད་སྤྱི་དང་། ལ་དོན་དང་། ལྷ་ནམ་དབྱེའི་ཕྱད་ཁ་ཅིག་ཟུར་ཆག་ནས་ཡིག་སྐད་ལྟར་སྐད་གདངས་ལ་དངོས་སུ་མི་ཐོན། འོན་ཀྱང་། ཆོག་གི་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་མཐུན་དང་ཉན་མཐུན་གཉིས་ཀས་ནམ་དབྱེའི་དོན་མ་ཐོར་བར་གོ་བརྗེ་འཕྲོད་སྟབས་པ་རེད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་སྤྱི་གདངས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་ཁྲོད་དུ་ཡུལ་འདིའི་སྐད་ལ་ནམ་དབྱེའི་རྒྱུ་ཟུར་ཆག་པའི་ཆོབ་ཏུ། ཕྱད་སྐྱར་ཡུལ་གྱི་མིང་མཐའི་དབྱངས་ཡིག་གི་སྤྱི་འགྱུར་ནས་དེས་ནམ་དབྱེའི་དོན་སྟོན་པ་རེད། དབྱངས་དེ་ཆོག་ཕྱད་སྐྱར་སྟོན་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་མིན་པར། ཆོག་ཕྱད་སྐྱར་ཡུལ་

① བོད་སྐད་དུ་མིང་གཞི་ཉ་ཡིག་གིས་བྱུབ་པའི་ཐ་སྐད་ཉ་དང་ཉེ་མ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་མང་བོ་ཞིག་ད་ལྟའི་བོད་འབར་སྐད་སྤྱིར་གཏོགས་པའི་སྐད་རིགས་མང་བོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་། ཉ (n) ཞེས་མི་ཁྲོག་པར་ན་ (n) ཞེས་ཁྲོག་པས་བོད་འབར་མའི་སྐད་སོ་སོར་མ་གྲེས་གོང་དུ་རང་རེའི་སྐད་དུ་འདྲུང་ན་ (n) ཞེས་བསྟགས་པར་འདོད། དེ་མ་ཟད་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་གནས་ཤིང་གནའ་སྐད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡུལ་སྐད་གསུམ་ལས་ཆེ་ཆེར་ལྷག་པའི་སྤྱི་ཉའི་སྐད་སྟགས་ལའང་ན་ (n) ཞེས་འབྱེན་པ་སྟགས་ལ་གཞིབ་སྟུར་སྐད་བརྗེ་རིག་པའི་ལམ་ནས་དབྱེད་སྐབས་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཡར་སྔོན་གྱི་བོད་འབར་མའི་སྐད་སོ་སོར་མ་གྲེས་གོང་ལ་ན་ (n) ཞེས་འབྱེན་པས་རེད་ཅེས་སྐད་བརྗེ་རིག་པ་བ་ཏུང་ཕ་ལྷན་སྟགས་འདོད་དོ།

② དགོ་ཆུན་དོར་ཞི་གདོང་དུག་སྟེམས་སྟོ་མཚན་གིས་མཛད་པའི་《བརྗེ་སྔོན་དོན་འབྲེལ་ཟབ་གནད་ཀྱན་གསལ།》 [M]། ཀུན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་ ༧པ། དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་ ༡༥ར་གསལ།

དེ་མཐའ་རྟེན་མེད་པ་ཞིག་གསུམ་ཡིག་ངོར་མཐའ་རྟེན་ཡོད་ཀྱང་སྐད་གདངས་ལ་བྱར་ཉམས་ནས་དབྱངས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་སྟེ་མཐའ་མེད་
ལྷན་སྐྱེའབྱེན་པ་རེད། དེར་དང་རབས་སྐད་བརྒྱ་རིག་པའི་གཞུང་དུ་དབྱངས་མཐུག་ཅན་ནམ་ནམ་པ་བྱེ་བའི་སྐྱེ་ཆོགས་ཞེས་བྲམ་
དབྱངས་དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་སུ་བྱ་བ་དང་། འབྲེལ་སྐྱེ་དང་། ཆོས་སྐབས་དང་། བྱེད་སྒྲུབ་དོན་སོགས་སྟེན་པ་
རེད། རྣམ་དབྱེའི་དོན་སྟེན་སྐབས་དབྱངས་རིང་སྤང་དང་། དབྱངས་མཐོ་དམའ་^① སོགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོག་དོན་སྐྱེ་
ཆོགས་མཆོན་ཐུབ།

(གཅིག) བྱ་བའི་ཡུལ་ཞིག་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དོན་གཙོ་བོར་སྟེན་ཚུལ།

བྱ་བའི་ཡུལ་ཞིག་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དོན་གཙོ་བོར་སྟེན་སྐབས། ཆོག་ཕྱད་སྐྱར་ཡུལ་གྱི་མིང་མཐའི་དབྱངས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིང་སྤང་
དང་། མཐོ་དམའ་དང་། དབྱས་མཐའི་ཁྱད་པར་ལས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་སྟེན་ཐུབ།

༡. དབྱངས་རིང་སྤང་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་སྟེན་ཚུལ།

དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་སློབ་དཔོན་ཐོན་མིས་བོད་ཡིག་གསར་དུ་བཙོ་སྐབས་དབྱངས་རིང་སྤང་གི་གཟུགས་མ་མཛད་པར་
གཞིགས་ན་པལ་ཆེར་སྐབས་དེའི་བོད་སྐད་ལ་དབྱངས་རིང་སྤང་གི་ཁྱད་མེད་པར་ངེས། ཡིན་ནའང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཁྲོད་དུ་བོད་
སྐད་ཀྱི་སྐད་གདངས་ལ་འགྱུར་བ་བྱུང་ནས་ད་ལྟ་དབྱས་གཙང་སྐད་དང་ཁམས་སྐད་སོགས་ལ་དབྱངས་རིང་སྤང་གི་ཁྱད་པར་དངོས་
སུ་བྱུང་ཡོད་མོད། ལམ་སྐད་ལ་དབྱངས་རིང་སྤང་གི་ཁྱད་པར་བྱུང་མེད་པར་ཁ་ཅིག་གིས་འདོད། ཐན་གྱིས་བལྟས་ན་ཡུལ་སྐད་བྱེ་བྲག་
པ་འདི་ལའང་མིང་གི་སྐབས་སུ་དབྱངས་རིང་སྤང་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་མི་འདྲ་བ་སྟེན་ཚུལ་མེད་ཀྱང་། ཆོག་སྒྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་
དབྱེའི་སྐྱེ་བྱུར་ཆག་པའི་དོད་དུ་དབྱངས་རིང་སྤང་གི་རྣམ་པ་བྱུང་ནས་དེས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟེན་ཐུབ་པར་འདོད། དཔེར་ན།

ཨ་མ། a ma

ཨ་མ་ (ལ) བྱིན། a ma: çən

རྟོ། hta

རྟོ་ (ལ) ཆས་བྱིན། hta: tçɛ çən

ལྷ་མ། la ma

ལྷ་མ་ (ལ) འབུལ། la ma: mbu

ང། ŋa

ང་ (ལ) ཁ་ཏ་བྲས། ŋa: khap da jɛ

① དེང་རབས་སྐད་བརྒྱ་རིག་པའི་གཞུང་ལྷན་ན། དབྱངས་ལ་ཕྱེ་ཆའི་དབྱངས་དང་ཕྱེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱངས་ཞེས་རིགས་གཉིས་མཆིས། འདིར་ཕྱེ་ཆོས་ཀྱི་
དབྱངས་བྱར་དུ་སྤྱངས་ན། ཕྱེ་གནས་ཀྱི་མཐོ་དམའ་སྟེ་ཕྱེ་ཆོས་དང་ཡ་ཀན་གྱི་བར་ཐག་ཆེ་ཆུང་གཞིར་བབྱང་ནས་དབྱངས་མཐོ་བ་དང་། མཐོ་ཅིན། དམའ་
ཅིན། དམའ་བ། ཞེས་མཐོ་དམའ་རིགས་བཞི་དང་། ཡང་། ཕྱེ་གནས་ཀྱང་སྐྱུམ་ལྷན་ཕྱེ་ཆ་དང་། ཕྱེ་རྟེད། ཕྱེ་ཆེ་དང་ཉི་བཀ་གསུམ་ལས་འབྱེན་པ་གཞིར་བབྱང་
ནས་ཕྱེ་ཆེ་དང་ཉི་བཀ་ཆ་ནས་འབྱེན་པ་ལ་དབྱངས་ལྷན་མ་དང་། ཕྱེ་གནས་རང་ཤུགས་སུ་གནས་པའམ་ཕྱེ་རྟེད་ཀྱི་ཆད་ནས་འབྱེན་པ་ལ་དབྱངས་དཀྱིལ་
མའམ་དབྱས་མ། ཕྱེ་ཆ་ནས་འབྱེན་པར་དབྱངས་གཞུག་མ་ཞེས་དགར། ད་དུང་ཞིབ་ཆ་འབྲེད་རྒྱ་མང་ཡང་འདིར་དེ་དག་གིས་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་ཕྱིར་
གཞན་དག་བསྐྱངས་ཡོད། དབྱངས་ཡིག་དེ་དག་གི་རྟེན་མིག་ཚུམ་ཡིག་གི་མཐུག་དུ་གསལ།

གོང་གསལ་དཔེ་བཞུང་ལས་ཨ་མ་དང་། ཏྲ་ལྷ་མ། ང་སོགས་མིང་རྒྱུ་བའི་སྐབས་སམ། ཨ་མ་ཡོང་རྒྱ་ཤིང་། ཏྲ་འདྲོགས་ནས་
 བོས། ལྷ་མ་གདན་ལ་བཞུགས། ང་སོང་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་རྒྱ་ཡིན། ལྷ་བུའི་ཆོག་གི་སྐབས་ཀྱི་ཨ་མའི་མ་དང་། ཏྲ་དང་། ང་སོགས་ཀྱི་
 དབངས་ཨ་ཡིག་གི་རིང་ཐུང་དེ་སྤྱིར་བཏང་གི་སྤྱོད་དང་། ཨ་མ་ལ་བྱིན་ལྷ་བུའི་སྐབས་ཀྱི་ཨ་མ་སོགས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེར་བྱ་བ་
 བྱེད་པའི་དོན་སྟོན་སྐབས། ལ་དོན་གྱི་སྤྱི་ཐུང་ཆག་ནས་རང་སྤྱོད་མི་འཛོན་པར། དེའི་ཚབ་དུ་ཆོག་པུ་སྤྱོད་པུ་ལྷ་མིང་མཐའི་
 དབངས་ཨ་ཡིག་གི་སྤྱོད་རིང་ཆུལ་དུ་སྤྱོད་བཅས་ཀྱིས་ཐུང་ཐུང་རིང་དུ་བསྐངས་ནས་བྱ་བའི་ཡུལ་སྟོན་པར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར།
 དབངས་རིང་ཐུང་གི་ཁྱད་པར་གྱིས་རྣམ་དབྱེད་དོན་མི་མཐུན་པ་སྟོན་པ་ཤིང་། གཞན་དག་རིགས་བསྐྱེ་བར་བྱ།

༡. དབངས་མཐོང་མཐའ་ལ་བཞུན་ནས་དོན་སྟོན་ཆུལ།

(༡) ཨོ་ལུན་མཐའ་མེད་དང་ཆོག་པུ་ལ་ཡིག་པས་དབངས་ ༥ ལ་གྱུར་ནས་དོན་སྟོན་ཆུལ།

བྱ་བའི་ཡུལ་ཞིག་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དོན་སྟོན་པའི་སྐབས། ལ་དོན་གྱི་ཐུང་སྤྱོད་པུ་ལྷ་མིང་མཐའི་དབངས་ཨོ་ཡིག་ (དབངས་
 མཐོ་ཙམ་) ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་རང་ལས་དུ་བྱ་བཅས་གཅིག་གིས་དམའ་བའི་དབངས་ ༥ (དབངས་དམའ་ཙམ་) ལ་གྱུར་ནས་ཆོག་
 ཐུང་སྤྱོད་པུ་ལྷ་མིང་དེ་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། གོང་དུ་བྱངས་པ་ལྷར་ལ་དོན་གྱི་སྤྱོད་ཐམས་ནས་དེའི་ཚབ་དུ་
 དབངས་ཀྱིས་བྱས་པར་མཛོན། དཔེར་ན།

ངོ། ḡo ངོ་ (ལ་) བལྷས། ḡo hte

མཛོ། ndzo མཛོ་ (ལ་) བཀལ། ndzo ka

ཁྱོད། c̣cho ཁྱོད་ (ལ་) འབྲི། c̣cho ndzə

གོང་གི་ངོ་དང་། མཛོ། ཁྱོད། གསུམ་ལས་སྤྱོད་མ་གཉིས་མཐའ་མེད་ཡིན་ཡང་། ཕྱི་མ་ཁྱོད་ལ་ཡིག་ངོར་མཐའ་ཉེན་ཡོད་ཀྱང་། སྐད་
 གདངས་ལ་ཐུར་ཉམས་ནས་མེད། དེའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གའི་དབངས་མཐོ་ཙམ་གྱི་ཨོ་(o)སྤྱོད་ཡིན། ཡང་། ངོ་དང་། མཛོ་དང་། ཁྱོད་
 སོགས་མིང་རྒྱུ་བའི་སྐབས་སམ། ངོ་མདངས་བཟང་གི། མཛོ་དམར་དམར་རི་ལ་བོས་སོང་། ཁྱོད་སང་ཉིན་སྤོབ་གྲར་ཤོག ལྷ་བུའི་ཆོག་
 གི་སྐབས་སུ་མིང་དེ་དག་གི་དབངས་ལ་འགྱུར་བ་ཅི་ཡང་མེད། དེ་ལས་སྤྱོད་སྤྱོད་མིང་དེ་དག་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་བཟང་ནས་དེར་བྱ་བ་བྱེད་
 པའི་དོན་སྟོན་སྐབས། ད་གཟོད་ཆོག་པུ་སྤྱོད་པུ་ལྷ་མིང་དབངས་ ༥ ཅན་ཐམས་ཅད་རང་ལས་དུ་བྱ་བཅས་གཅིག་གིས་དམའ་བའི་
 དབངས་ ༥ ལ་གྱུར་ནས་བྱ་བའི་ཡུལ་སྟོན་པར་འགྱུར།

(༢) ཨོ་ལུན་མཐའ་མེད་དང་ཆོག་པུ་ལ་ཡིག་པས་དབངས་ ༥ ལ་གྱུར་ནས་དོན་སྟོན་ཆུལ།

བྱ་བའི་ཡུལ་ཞིག་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དོན་སྟོན་པའི་སྐབས། ལ་དོན་གྱི་ཐུང་སྤྱོད་པུ་ལྷ་མིང་མཐའི་དབངས་ཨོ་ཡིག་ (དབངས་
 མཐོ་ཙམ་) ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་རང་ལས་དུ་བྱ་བཅས་གཅིག་གིས་དམའ་བའི་དབངས་ ༥ (དབངས་དམའ་ཙམ་) ལ་གྱུར་ནས་ཆོག་

ཕད་སྒྱར་ཡུལ་གྱི་མིང་དེ་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར། དེའི་རྒྱ་མཚན་གོང་དང་མཚུངས། དཔེར་ན།

ཨ་ཅེ། a tɕe ཨ་ཅེ་ (ལ) ཕྱིན། a tɕe ɕən

མེ། (མེ) ne མེ་ (ལ) སྤག། ne thoX

གོང་གི་ (༡) བ་དང་ (༢) བ་གཉིས་ཀར་དབྱངས་མཐོ་ཅིན་དེ་རང་ལས་དུའུ་གྲངས་གཅིག་གིས་དམའ་བའི་དབྱངས་དམའ་ཅིན་ལ་གྱུར་ཚུལ་འདྲ་ཡང་། མི་མཐུན་ས་ནི་ (༡) བའི་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲེ་གནས་དང་འབྲེན་སྒྲངས་དེ་ (༢) བ་དང་ཐ་དད་རེད། དེའི་ཕྱིར། དབྱངས་འགྱུར་སྐབས་རང་དང་སྒྲེ་གནས་མཐུན་ཅིང་སྒྲའི་འབྲེན་སྒྲངས་མཚུངས་བའི་དབྱངས་པན་ཚུན་འགྱུར་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལས། བསྐྱེད་ནས་འགྱུར་ཚུལ་གཏན་ནས་མེད།

(གཉིས།) འབྲེལ་སྒྲའི་དོན་ལྟན་ཚུལ།

བད་སྒྱོད་བའི་གཞུང་གི་འབྲེལ་སྒྲ་སྒྱུར་ལུགས་ནི། ད་བ་ས་གྱི་ག་ང་གི། ན་མ་ར་ལའི་རྗེས་སུ་གྱི། འ་དང་མཐའ་རྟེན་མེད་མཐར་འི། ཀྱང་བ་རྒྱུ་ཆེ་ཡི་འཛོལ་བོ། ཞེས་བའི་ཐོབ་ཐང་ལྟར་ཡིན་ཡང་། ཡུལ་འདིའི་སྐད་དུ་མཐའ་མེད་ཀྱི་དབྱངས་ཨ་སོགས་ལྟའི་མཐར་ཐོབ་བའི་འབྲེལ་སྒྲའི་གདངས་འགྱུར་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་མཆིས་སྟེ། ཨའི་དང་། ཨའི་དང་། ཨའི་དང་། ཨའི་དང་། ཨའི་བཅས་ཀྱི་འི་སྒྲ་ནམས་ཨི་རུ་གྱུར་ཅིང་། དེ་དང་ཕད་སྒྱར་ཡུལ་གྱི་ཨ་སོགས་དང་ཕད་སྐབས་གཉིས་ཀའི་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་དབྱངས་རྒྱང་བ་ཕུང་གསུམ་པར་གྱུར། དཔེར་ན།

༡. ཨ་ཐུན་མཐའ་མེད་དང་འི་ཕད་པས་དབྱངས་ ཉ ལ་གྱུར་ནས་དོན་ལྟན་ཚུལ།

ཨ་མ། a ma ཨ་མ (འི་) ལག་བ། a mə lak kwa

ལྷ་མ། la ma ལྷ་མ (འི་) གསུང་། la mə hson

དགོན་བ། hgon mda དགོན་བ (འི་) ལྷགས་རི། hgon mbə re

ང་། ŋa ངའི་དབེ་ཆ། ŋə Xwe tɕa

༢. ཨི་ལྷ་མཐའ་མེད་དང་འི་ཕད་པས་དབྱངས་ ཊ ལ་གྱུར་ནས་དོན་ལྟན་ཚུལ།

ཨ་ལྷ། a kə ཨ་ལྷའི་དབེ་ཆ། a ki Xwe tɕa

མཚུབ་ག། ndzə yə མཚུབ་གའི་སེན་མོ། ndzə yi she mo

ཁྱི་གུ། c̥hə yə ཁྱི་གུའི་ལྷགས་ཐག། c̥hə yi htɕaX thaX

འདི། ndə འདིའི་སྒོ། ndi sho

3. ཨ་ལྷན་མཐའ་མེད་དང་འི་སྤང་པས་དབྱངས་ u ལ་གྱུར་ནས་དོན་སྟོན་ཚུལ།

སྒོ། hgo སྒོ་(འི་) འགས། hgu nJam

ཁྱོད་ཚྱི། c̥ɕə tɕho ཁྱོད་ཚྱི་(འི་) ལྷག། c̥hə tɕhu loX

གོང་གསལ་ཚོག་སྤང་སྤྱར་ཡུལ་གྱི་དབྱངས་ཨི་ཏུ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱ་ ཅ ཞེས་འབྱེན་ཚུལ་འདྲ་བས་རིགས་གཅིག་དུ་བསྐྱས། ཨི་ལྷན་
ཁྱུང་ཕྱིར་བསྐྱས།

(གསུམ།) ཚོ་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྟོན་ཚུལ།

7. དབྱངས་རིང་ཐུང་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་སྟོན་ཚུལ།

ཇ། hɲa ལོ་ཇ་(ལ་) སྤྱངས། lo hɲa: hdʒaŋ

བརྒྱ། hJja ཞག་མ་བརྒྱ་(ལ་) སོང་། ɕak ma hJja: shu

དབྱངས་རིང་ཐུང་གི་ཁྱད་པར་བྱུང་བ་དང་དེས་ན་མ་དབྱེད་དོན་སྟོན་སྤངས་གོང་དུ་ཁྱེས་ཟེན་པ་དང་མཚུངས་སོ།

2. ཨི་ཏུ་མཐའ་མེད་དང་ཚོག་སྤང་ལ་ཡིག་སྤང་པས་དབྱངས་ ɛ ལ་གྱུར་ནས་དོན་སྟོན་ཚུལ།

བཞི། ɛə ཏུས་ཚོད་བཞི་(ལ་) སོང་། ti tsho ɛɛ shu

དགུ། hge ཏུས་ཚོད་དགུ་(ལ་) བྱིས། ti tsho hge tʃi

ཏུས་སྟོན་པའི་སྐབས་སྤངས་ཚོག་སྤང་སྤྱར་ཡུལ་གྱི་དབྱངས་ ཅ སྤྱིའི་རྗེས་ཀྱི་ལ་སྤྱ་བྱར་ཆག་པས་མིང་མཐའི་དབྱངས་ཐམས་ཅད་
སྤྱ་གཞུག་གཉིས་ལས་གཞུག་མ་དང་། མཐོ་དམའ་ལས་དམའ་ཙམ་དུ་གཏོགས་པའི་སྤྱ་ ཅ ལ་གྱུར་ནས་ཚོ་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར་
འགྱུར།

(བཞི།) ཕྱད་སྤྱིའི་དོན་སྟོན་ཚུལ།

7. ཨ་ལྷན་མཐའ་མེད་དང་ཕྱད་སྤྱིའི་སྤང་པས་དབྱངས་ ɛ ལ་གྱུར་ནས་དོན་སྟོན་ཚུལ།

ཨ་མ། a ma ཨ་མ (ས་) བྱི། a me ཅེན

ཏྟ། hta ཏྟ (ས་) འཕྲ་བརྒྱབ། hte tsha Jjap

ར (མ) ། ra ར (ས་) ཟས། re se

ཨ་མ་སྐད་དུ་ཨ་ཕ་ན་ས་ཏྟན་ཅན་གྱི་ས་ཡིག་གི་སྐྱ་བྱར་ཆག་ནས་ཡུལ་སོ་སོར་སྐྱ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་ཡོད། དཔེར་ན། བྱ་ས་ཡིག་གི་སྐྱ་ཏྟ་བྱར་མཚན་ན། འབྲོག་སྐད་ (མ་ཚུའི་སྐད་ཏྟ་བྱ) ཏྟ་ ni དང་། རྩོད་མ་འབྲོག་གི་སྐད་ (ཐ་བར་དང་རེབ་གོང་སྐད་ཏྟ་བྱ) ཏྟ་ ne དང་། རྩོད་སྐད་ (ཐ་བར་སྐྱ་བྱ་གྱི་རྩོད་སྐད་ཏྟ་བྱ) ཏྟ་ ne ཞེས་འབྲིན། བྱེད་སྐྱ་མཚན་བྱེད་རྩིས་འབྲུག་ས་ཡིག་གི་སྐྱ་བྱར་ཆག་པ་དང་བསྐྱེན་ནས་དེའི་ཆབ་དུ་དབྱངས་ ེ ཡིས་བྱས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་། དས་བཤད། ཅེས་པའི་སྐབས་ཁོ་ནར་དས་གྱི་སྐྱར་ཤེ ཞེས་དབྱངས་ ེ ཡིས་བྱེད་སྐྱའི་དོན་སྟོན་པ་རེད། དེ་ཁོ་ན་དམིགས་བསལ་ཅན་ནོ།

༢. ཨི་ཏྱ་མཐའ་མེད་དང་བྱེད་སྐྱ་ཕྱད་པས་དབྱངས་ ི ལ་གྱུར་ནས་དོན་སྟོན་ཚུལ།

མི། (མྱི་) nə མིས་འཁྱུར། ni khər

འདྲི། ndə འདྲིས་བྲིས། ndi t̪si

འབྲ། mdə འབྲས་ཟས། mdi se

མཚུབ་གྲ། ndzə yə མཚུབ་གྲས་ཕྲག་ ndzə yi hdaʁ

གོང་གསལ་ཆོག་ཕྱད་སྐྱར་ཡུལ་གྱི་དབྱངས་ཨི་ཏྱ་གཉིས་མ་གཏོགས་ཨི་ཕན་ཁྱུང་ཕྱིར་བསྐྱས།

༣. ཨི་ཕན་མཐའ་མེད་དང་བྱེད་སྐྱ་ཕྱད་པས་དབྱངས་ ེ ལ་གྱུར་ནས་དོན་སྟོན་ཚུལ།

ལྟ་མོ། ʎa mo ལྟ་མོས། ʎa me

མགོན་པོ། ŋgoŋ mbo མགོན་པོས། ŋgoŋ mbe

འདྲིའི་རིགས་ཆོག་དབར་གཅིག་ཅན་ལ་འབྲིན་སྐད་དེ་འདྲ་ཆེར་མེད་པར་གཙོ་ཆེར་ཆོག་དབར་གཉིས་ཅན་ལ་མཆིས།

(ཐ།) དབྱངས་འདུས་མ།

ཨམ་སྐད་དུ་དབྱངས་འདུས་མཁའ་ཅིག་མ་ཡོད་མེད་སྐད་བདེ་རིག་པ་བ་རྣམས་བཞིན་པ་གཅིག་མཐུན་ཞིག་ཆགས་མེད། ①
ཐན་གྱིས་དབྱད་པ་ལྟར་ན་ཡུལ་ལྗང་འདིའི་སྐད་དུ་མིང་གི་སྐབས་སུ་དབྱངས་འདུས་མ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་མོད། ཆོག་གི་སྐབས་སུ་ཆོག་
ཐད་གྱི་སྒྲ་བྱར་ཆག་པ་དང་བརྒྱན་ནས་དེའི་དོད་དུ་དབྱངས་གསར་བས་མཆམས་སྒྱར་ཅིང་། དབྱངས་གསར་བ་དེ་སྒར་གྱི་ཐད་སྒྱར་
ཡུལ་གྱི་དབྱངས་དང་བསྐྱེབས་ནས་དབྱངས་འདུས་མ་གྲུབ་པ་མ་ཟད་དེས་བརྗོད་དོན་མ་ནོར་བར་སྟོན་ཐུབ། དཔེར་ན།

ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ **hli** དགོན་པའི་ཐེང་ (ལ་) མོང་ **hgon** mbə **hli**ε shu

གཉིས། hni ཏུ་ཚོད་གཉིས་ (ལ་) བྱིས། ti tsho hnie tʃi

ལག་མཐོལ། laX thi ལག་མཐོལ་ (ལ་) བཞག laX thiε zaX

གོང་གི་མིང་དང་། གཉིས། མཐེལ་གསུམ་གྱི་དབྱངས་ **i** དང་། ཚིག་པུང་ལ་ཡིག་གི་སྒྲིབ་མཁུ་ཆག་པའི་དོད་དུ་བྱུང་བའི་དབྱངས་
 མཁུ་གཉིས་འདུས་ནས་དབྱངས་འདུས་མ་ **i**_E འདི་ཉིད་ཀྱུ་པ་པས་ནམ་དབྱེའི་དོན་གསལ་བར་བརྟན་པ་རེད།

གཞིས་པ། དབྱུངས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ས་དངོས་པོ་ནི་ཨིང་དང་བྱ་བ་ནི་ཨིང་གི་བྱུང་བ་ར་ཨོཾ་ན་ཚུམ།

སྐད་རིགས་ཁ་ཅིག་ལ་ཡིག་གཞུགས་འདྲ་ཡང་། སྒྲེ་མྱེ་ཡང་དང་རིང་བྱང་གི་བྱང་པར་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་དོན་མི་འདྲ་བ་
མཚོན་ཚུལ་མཆིས། བོད་སྐད་ལ་འང་སྐྱབ་པ། བསྐྱབ་པ། བཞེད་པ། ལྷ་བྱ་ལོགས་བྱ་བར་འཇུག་ཆོ། མིང་མཐའ་བ་བ་དག་གི་སྐྱ་ཚོར་
ཡང་བར་འདོན་བ་དང་། དངོས་པོར་འཇུག་ཆོ་སྐྱ་གདངས་ལྗེད་ཅིང་གསལ་བར་འདོན་པར་བྱེད་དོ།^② ཅིས་གསུངས་བ་ལྟར། ལུལ་
འདྲིའི་སྐད་ལ་འང་ཡིག་གཞུགས་འདྲ་ཡང་སྐོག་སྒྲངས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་དངོས་པོའི་མིང་དང་བྱ་བའི་མིང་གི་བྱང་པར་འབྱུང་བ་
རེད། དཔེར་ན།

ཁི་མོ་ ཁི་མོ་

ལོ་ངམ་ལྷོ་ lo ndzaX ལོ་: ལྷོ་ལྷོ་ lo: ndzaX

ཁུ་ལེན། tɕhə lan ཁུ་ ལེན། tɕhə: lan

ཏུ་འབྱུང། tu mbə ཏུ་: འབྱུང། tu: mbə

མགོ་འཁོར། ngo khor མགོ་ འཁོར། ngo: khor

གོང་གི་ཁིང་ཚྭ་དང་། ལོ་འབྲེག་སོགས་ལ་དབྱུངས་ཤིང་ཆ་མེད་པའི་རྒྱབས་སུ་ཁིང་ཚྭ་མཐའ་དང་ལོ་འབྲེག་མཐའ་གྱི་གང་ཟག་

① 王双成. 安多藏语复元音韵母[j]. 西藏研究, 2005 年第 3 期。

② དག་ཅན་དཔལ་རིས་མངས་ཀྱིས་ལགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་《བད་མེད་གསལ་བྱེད་དག་ཅེན།》[ཀ་ན་སུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། ༡༩༩༧ལོའི་ཟླ་ ༡༡པ། འོག་ངོས་ ༢༠བར་གསལ།]

སོགས་སྟོན་པའི་དངོས་པོའི་མིང་ཡིན་ཞིང་། ཞིང་། མོ། ཞེས་ཞིང་དང་མོ་སོགས་ཀྱི་དབར་དབྱགས་ཀྱི་ངལ་གསོ་ཅུང་ཟད་བཞག་ནས་
 བྱེད་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་རིང་ཆའི་ཚུལ་དུ་སྟོག་སྐབས་ཞིང་མོ་བ་དང་། ལོ་འབྲེག་པའི་བྱ་བ་སྟོན་པར་འགྱུར། གཞན་དག་རིགས་བསྟེ་བར་བྱ།

གསུམ་པ། བརྟག་ཞུམ།

སྤྱིར་བོད་སྐད་ཀྱི་བརྟག་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་ཆོག་པུང་སྟོར་ཚུལ་གྱི་ནུས་བཞག་མཆིས་ཀྱང་ད་ལྟའི་ཨ་མདོའི་ཡུལ་སྐད་བྱེ་བྲག་པ་
 འདིར་དབྱངས་ཀྱི་འགྱུར་བས་དོན་མི་འདྲ་བ་སྟོན་པ་ནི་སྐད་བརྟག་འགྱུར་བ་བྱུང་བའི་དཔེ་མཆོན་བྱེད་ཅིང་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་ཁ་སྐད་
 ཀྱི་འགྱུར་ཐོག་དང་དེའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཕྱོགས་སྟོན་བྱས་ཏེ། བོད་སྐད་ཀྱི་བརྟག་སྟོན་རིག་པའི་དབྱེད་ཡུལ་རྒྱ་ཆེར་གཏོང་དགོས་པ་མ་ཟད།
 བརྟག་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་འང་ཁ་སྐད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སྤྱད་ལེན་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་བཞིན་ཆོ་བོད་སྐད་ཀྱི་བརྟག་སྟོན་རིག་པ་ལྟར་ལས་ཆ་ཇེ་
 ཆང་དུ་འགོ་བ་མ་ཟད། ཁ་སྐད་དང་ཡིག་སྐད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་རྟོགས་པར་ཕན་པ་མི་དམན་པ་འབྱུང་
 བར་འདོད་དོ།

དབྱངས་ཡིག་གི་རེའུ་མིག་

སྟོན་གཞུག མཐོ་དམའ་	སྟོན་མ	དཀྱིལ་མ	གཞུག་མ
མཐོ་བ	i	ཨ	u
མཐོ་ཅིམ	e		o
དམའ་ཅིམ	ɛ		ɔ
དམའ་བ	a		ɒ

《ཨ་མདོའི་རིག་གནས་སྤྱིང་བའི་གཏམ་ཆོགས་》 དེབ་སྟེང་གཞིས་པ་ལས་དྲངས།